

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

**LES DÉFIS DU
SECTEUR BANCAIRE BELGE**

Audition de M. Johan Thijs, président
de Febelfin, et M. Dirk Wouters,
vice-président de Febelfin

**DE UITDAGINGEN VAN
DE BELGISCHE BANKENSECTOR**

Hoorzitting met de heer Johan Thijs,
voorzitter van Febelfin en de heer
Dirk Wouters, ondervoorzitter van Febelfin

ANNEXE

BIJLAGE

Belgische banksector : uitdagingen en perspectieven in een veranderende wereld

Commissie Financiën en Begroting – Hoorzitting van 29 januari 2020 met Febelfin :
Johan Thijs (Voorzitter) en Dirk Wouters (vice-Voorzitter)

1 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Belgische banksector : rendabiliteit, uitdagingen en perspectieven

- Wereld in volle verandering
- Uitdagingen en drijfveren van verandering in de financiële sector
- Hoe staan banken in België er momenteel voor ?
- Perspectieven voor de sector - banken als toekomstgerichte ondernemingen
- Q&A

2 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Kernboodschappen

- De **wereld is in volle verandering**: Ondernemingen dienen zich aan te passen aan de nieuwe behoeftes, verwachtingen en **gedrag van klanten** / burgers
- **De uitdagingen zijn enorm**: lage rente omgeving, klimaatuitdaging, nieuwe technologieën, nieuwe concurrenten, additionele regelgeving en aanzienlijke belastingen
- **Belgische banken zijn kleiner, solider, liquider en veiliger geworden na de crisis**, met een focus op kwalitatieve serviceverlening op de thuismarkt
- De financiële sector **investeert** ten volle om deze uitdagingen het hoofd te bieden en een **duurzame rol** te kunnen spelen in de wereld van morgen. Dit via een kwalitatieve serviceverlening en constructieve samenwerking met de overheid om een antwoord te bieden aan de behoeften van burger en maatschappij

3 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

1. Wereld in volle verandering

Ondernemingen dienen zich aan te passen aan de nieuwe behoeftes, verwachtingen en gedrag van klanten / burgers

Financiële spelers worden bijkomend geconfronteerd met samenvallende uitdagingen die de nood voor duurzame businessstrategieën vergroot

4 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

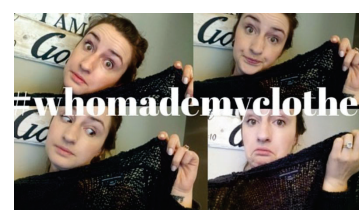
Febelfin

Het gedrag van mensen verandert snel en op grote schaal

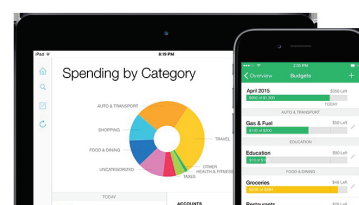
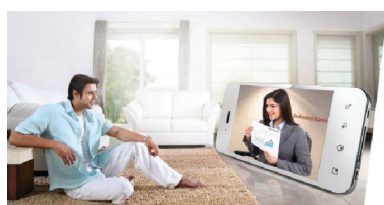

5 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Nieuwe maatschappelijke tendensen en verwachtingen

6 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

De financiële sector wordt bovendien geconfronteerd met additionele uitdagingen die zich tegelijkertijd manifesteren

Ongeziene
monetaire
context van lage
rentevoeten

Nieuwe
technologieën
en concurrenten
(BigTech)

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

Zware impact
bancaire
taksen

Financiën en Begroting - 29 januari 2020

2. Uitdagingen en drijfveren van verandering in de financiële sector

de lage renteomgeving zet het klassieke verdienmodel van banken onder druk

Wijzigend klantengedrag vereist grote investeringen in innovatie

nieuwe concurrentie in financiële domein (Fintechs en BigTechs) gefaciliteerd door Europese wetgeving (unlevel playing field)

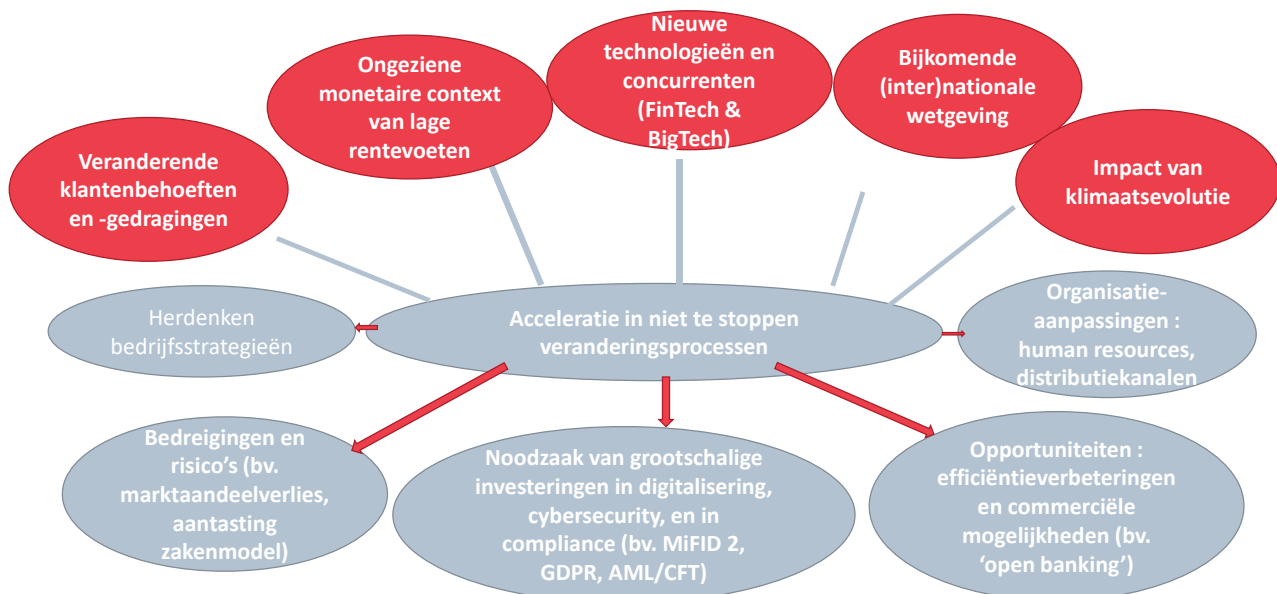
Invoering van bijkomende uitvoerige (inter)nationale regelgeving met zware impact op kapitaal-, implementatie- en opvolgingskost

Nieuwe vereisten gerelateerd aan de klimaatsevolutie

9 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

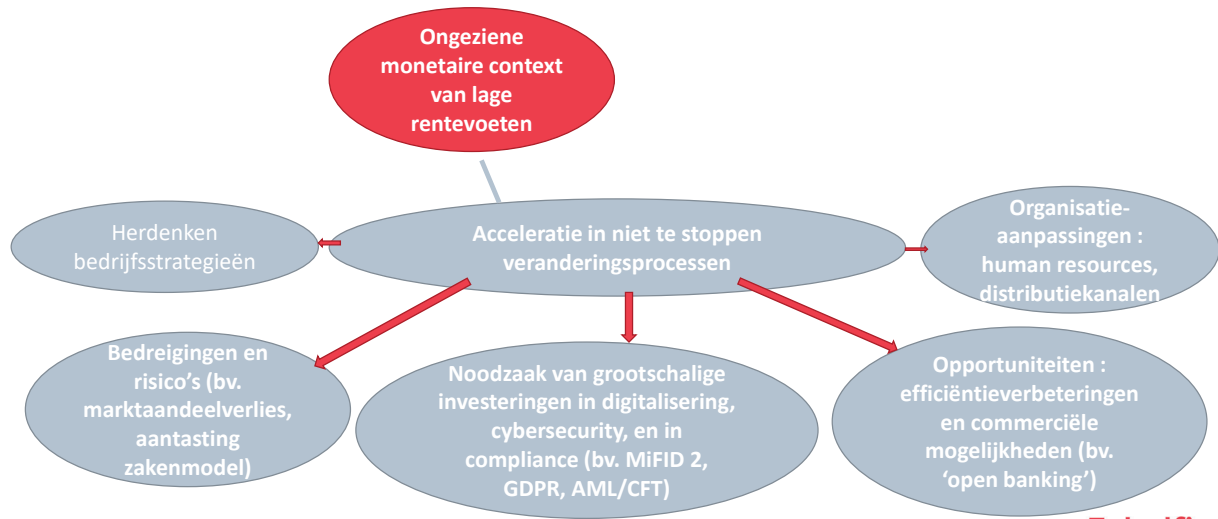
De toekomst houdt vele uitdagingen in

10 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

De toekomst houdt vele uitdagingen in

11 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Hoe langdurige extreem lage (negatieve) rente banken klem zet

- Hoofdactiviteit van banken is **'financiële intermediatie'** : omzetten op grote schaal en voor eigen rekening van snel opvraagbare klantendeposito's in kredieten met langere looptijden = **volume- en tijdsduurtransformatie**
- Belangrijkste **inkomstenbron** van banken = **intermediatie- of intrestmarge** : de intrestinkomsten uit kredieten moeten hoger zijn dan de intrestkosten van de deposito's. Dat is niet alleen nodig om winst te maken, maar ook om de operationele kosten (bv. personeelskosten) te betalen, om risico's en tegenvallers op te vangen, om investeringen te doen, om taksen/belastingen te betalen, en om de nodige kapitaalbuffers te vormen
- Door **structurele omstandigheden** is **rente langdurig laag** : matige economische groei, lage inflatie, effecten van vergrijzing en globalisering, geringe productiviteitsontwikkeling, etc.
- Daardoor wordt **verschil tussen intrestinkomsten** uit kredieten en **intrestkosten** voor deposito's **kleiner** (eenvoudig rekenkundig effect) : intrestvolumes en marges staan onder neerwaartse druk
- Door **onconventioneel en extreem verruimende monetaire beleid** wordt dat alles extra **versterkt**, te meer omdat dit beleid de **intrestcurve afvlakt** : verschil tussen rentetarieven op lange termijn (kredieten) en op korte termijn (deposito's) slinkt nog meer, wat tijdsduurtransformatie door banken minder renderend maakt
- Door rentecontext gaan banken onderling **nog meer concurreren** om te trachten de margedruk te neutraliseren met hogere volumes, wat de **prijzetting en intrestmarges nog scherper** stelt

12 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Een ongeziene monetaire context van extreem lage rentevoeten

– Langdurig en extreem lage (zelfs negatieve) rente

- Effect van een **'tijdbom'** : lage/negatieve rente werkt op banken (+ verzekeringen/pensioenfondsen) met **vertraging**
- In **Verenigde Staten** kon Federal Reserve van einde 2015 tot einde 2018 pad van geleidelijke **'normalisering'** volgen, met positief effect op intrestmarge Amerikaanse banken
- Maar **2019 bracht niet verhoopte wending naar 'normalisering'** in eurozone

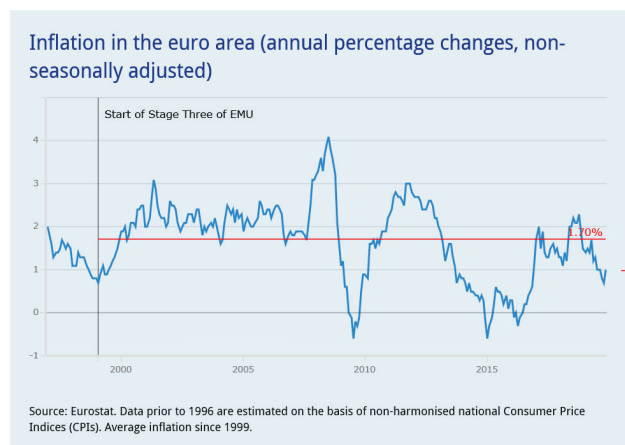

- ECB koos in September 2019 voor **nieuw pakket monetaire versoepeling** : **'normalisering' verder weg dan ooit**

13 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Monetair beleid stoot op zijn limieten ?

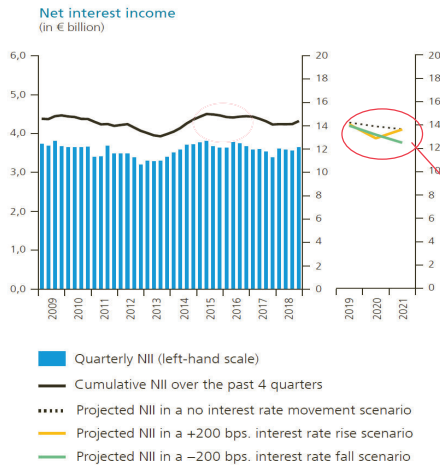
- ECB haalt haar inflatiedoelstelling voor alsnog niet
- Hoe langer het abnormale intrestbeleid aanhoudt, **hoe sterker de nadelen en risico's crescendo gaan, en hoe moeilijker om later een pad naar 'normalisering' op te gaan**

14 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Intrestmarges van de (Belgische) banken smelten weg

Net interest income including future projections¹

In voorbije jaren konden banken intrestinkomsten voor bijkomende vermindering behoeden door kredietvolume aan (Belgische) privésector sterk op te voeren. Voor toekomst stelt NBB : *'The recent increase in loan volumes is expected to be difficult to maintain without undesirable further continuation of week credit standards in lending to the private sector, hence putting into jeopardy asset quality going forward'*

NBB Financial Stability Report 2019 : *'Expectations are that it will become difficult for banks to maintain their current level of net interest income in the coming years'*
In gelijk welk intrestscenario verminderen de intrestinkomsten

Ongeziene
monetaire
context van
lage
rentevoeten

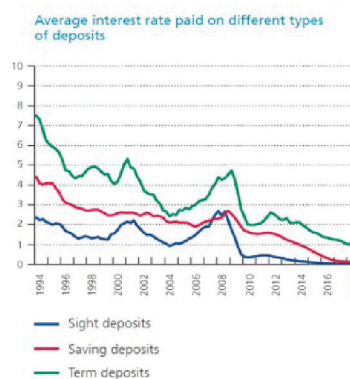
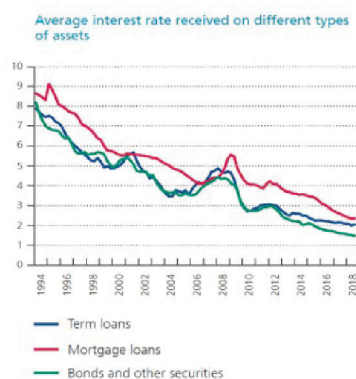
15 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Intrestmarges van de (Belgische) banken smelten weg

Implied yields on banks' assets and deposits¹

(unconsolidated data, in %)

'Lower bound'

- Dilemma : **intrestopbrengsten** uit krediet- en beleggingsportefeuilles onvermijdelijk **onder druk**, terwijl **intrestkosten** op deposito's op '**onderste'** **grens botsen**
- Minimale intrestvergoeding op gereglementeerde spaardeposito's in België
- Macro-prudentiële maatregelen (bv. hypotheekleningen) : bijkomend bewijs van oncomfortabele spreidstand tussen monetair beleid en financiële stabiliteit

16 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

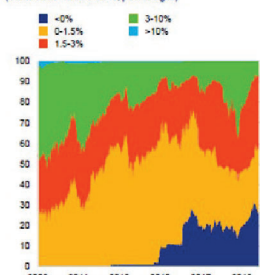
Febelfin

Zijn abnormale toestanden het 'nieuwe normaal' ?

Low rates support asset prices, but may prompt some investors to search for yield

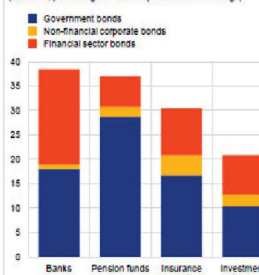
Outstanding amounts of bonds across the globe by yield bucket

(1 Jan. 2009-12 Nov. 2019, percentages)

Holdings by euro area financials of bonds with a negative yield to maturity

(Q2 2019, percentage of total respective bond holdings)

Sources: IHS Markit and ECB Securities Holdings Statistics.

Notes: Right panel: Financial sector bonds comprise mainly bonds issued by banks, including straight bonds, euro medium-term notes and Pfandbriefe, as well as other instruments such as asset-backed securities, medium-term notes and money market instruments.

- Wereldwijd circa USD 13.500 miljard obligaties met een negatief rendement (= 1/4de van obligatie-omloop), en ongeveer 40 % van de obligatieportefeuille van banken in de eurozone heeft een negatief rendement
- Belgische OLO's met looptijden tot 9 jaar hebben een negatief rendement

17 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Amerikaanse banken in betere positie dan Europese banken, o.a. door verschillen monetair beleid

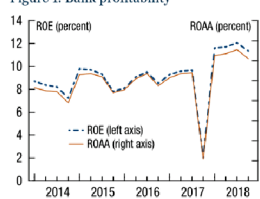
Amerikaanse Banken

Figure 2. Net interest margin

Accessible Version | Return to text
Note: Data are annualized.
Source: FR Y-9C, Call Report.

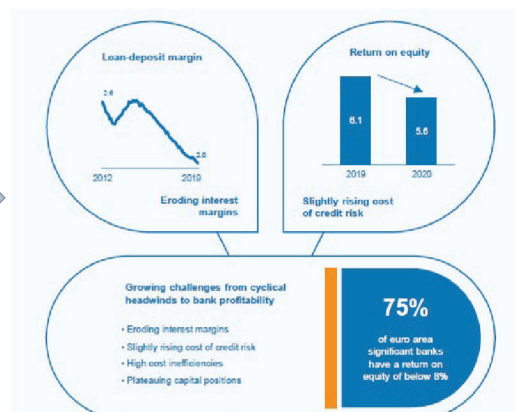
Figure 1. Bank profitability

Accessible Version | Return to text
Note: ROAA is net income/quarterly average assets; ROE is net income/average equity capital. Data are annualized.
Source: FR Y-9C, Call Report.

VS.

Banken in eurozone

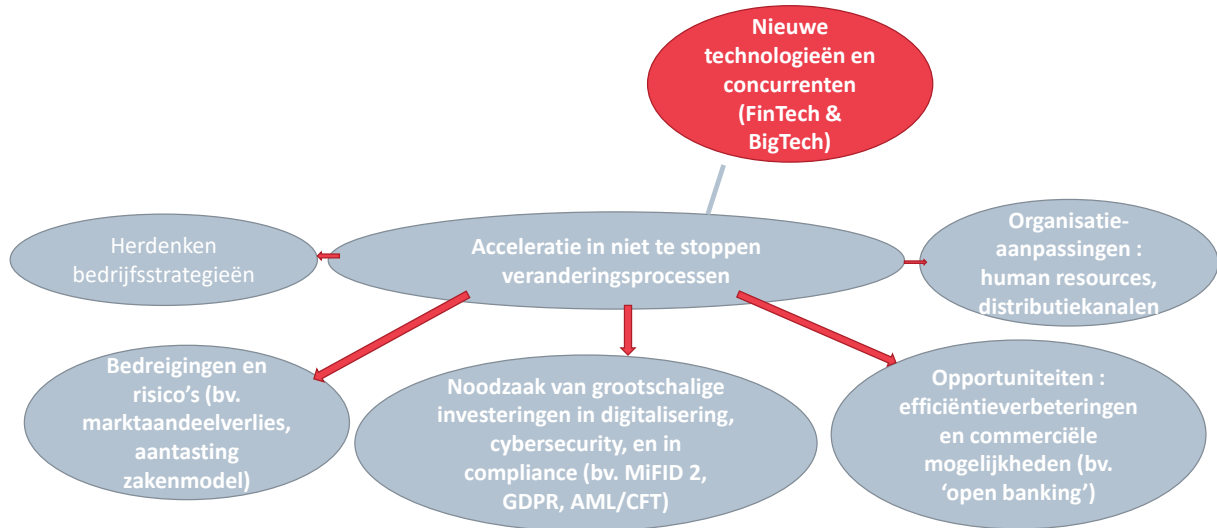
Bron : ECB

- ROE van Amerikaanse banken gemiddeld in buurt van 12 %, en ROA gemiddeld circa 1,30 %
- Conclusie : doorsneegenomen zijn VS-banken dubbel zo rendabel als banken in eurozone

18 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

De toekomst houdt vele uitdagingen in

19 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Nieuwe technologieën vereisen investeringen in innovatie...

20 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

...en zorgen voor nieuwe concurrentie: Fintechs en BigTechs manifesteren zich in financiële domein

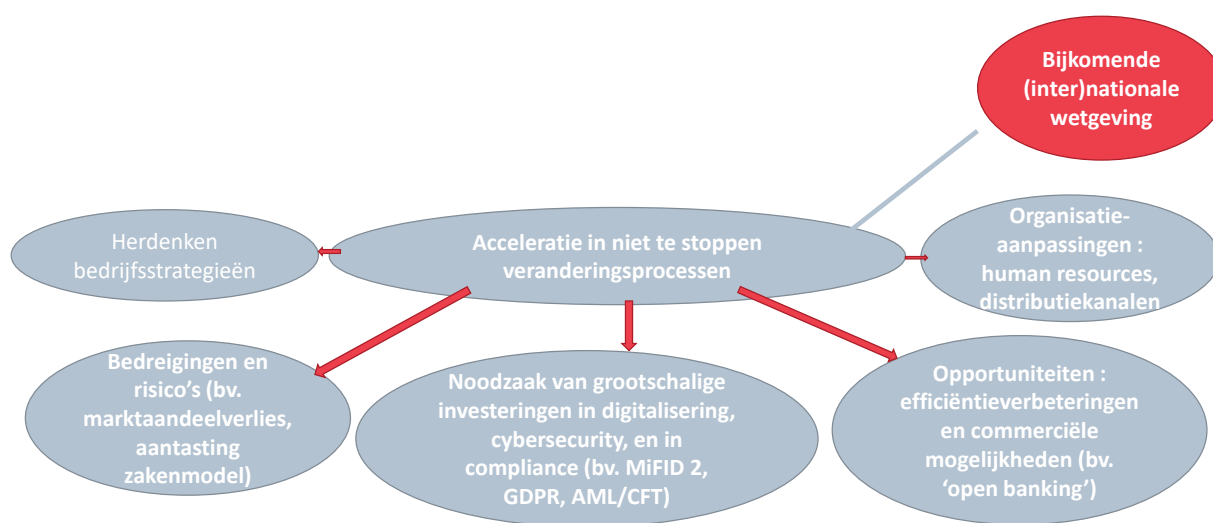
Nieuwe technologieën en concurrenten (FinTech & BigTech)

21 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

De toekomst houdt vele uitdagingen in

22 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Ook de reglementaire en toezichtscontext voor banken blijft snel en diepgaand evolueren

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

○ Vervollediging van Basel III

- ✓ **Eigenvermogensvereisten** zullen opnieuw op **hoger niveau** worden getild, met weliswaar een aanpassingsperiode tot 2027 – Maar markten verwachten *'front loading'*
- ✓ Invoering van **'output floors'** zal o.a. impact hebben voor risicoweging van hypotheekleningen (samenhang met huidige macro-prudentiële maatregelen moet worden bekeken/geëvalueerd)
- ✓ **Europa** zal afwegingen moeten maken voor **bepaalde aspecten van de omzetting** van Basel III in Europese regelgeving : bv. risicoweging voor corporates (vele KMO's) zonder externe kredietwaardigheidsrating; beslissen over handhaving *'SME-supporting factor'*; financiering energietransitie (eventuele *'green supporting factor'*); etc.
- ✓ Febelfin vraagt ernstige **impactanalyse op Belgisch niveau**, niet alleen voor banksector, maar tevens voor de financiering van de reële economie

23 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Ook de reglementaire en toezichtscontext voor de banken blijft snel en diepgaand evolueren

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

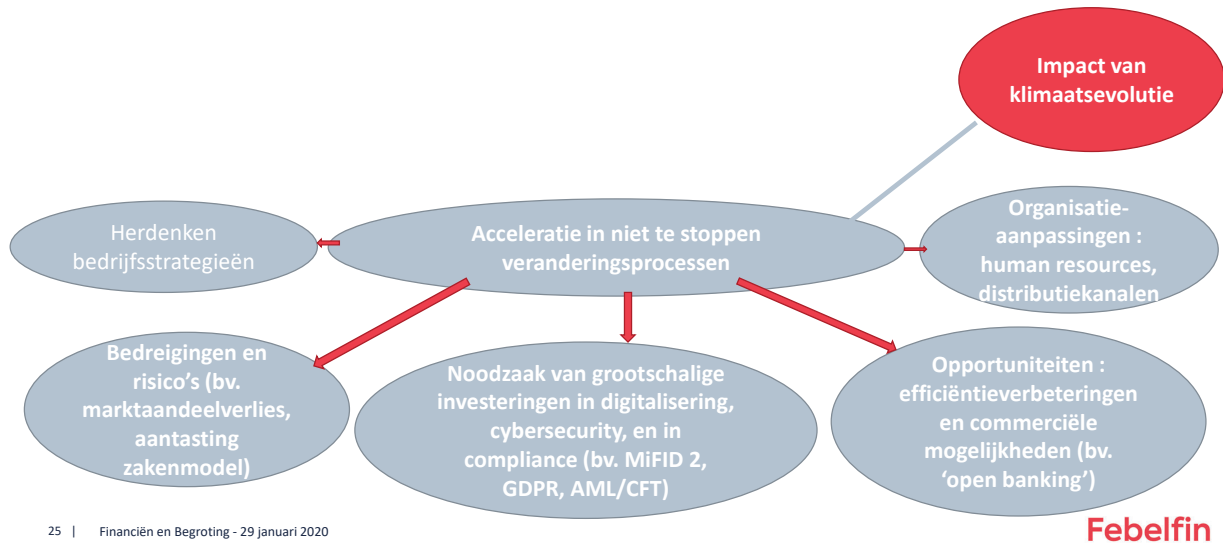
○ Verregaande (onrealistische ?) verwachtingen t.a.v. de banksector inzake AML/CFT

- **Gigantische investering van mensen en tijd** ("*banks are spending \$20 billion a year to run the compliance regime ... and we are seizing 1 percent of criminal assets every year in Europe*" – Rob Wainwright, Europol director) zonder zekerheid dat de AML-problematiek hierdoor ook effectief 100% afgedekt is/kan worden.
- **Nood aan meer rechtszekerheid, meer publiek-private samenwerking, meer informatieuitwisseling.**
Banken zijn vragende partij. Money Laundering is vandaag geen optie meer (gegeven ook de boetes tot 10% van de omzet, enorme reputatierisico's)
- Maatschappelijke reactie tegen risicoaversie banken ("**de-risking**")

24 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

De toekomst houdt vele uitdagingen in

Ook de reglementaire en toezichtscontext voor de banken blijft snel en diepgaand evolueren

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

○ **Risico's energietransitie laten samengaan met rol die banken hebben te spelen in financiering van duurzamere economische samenleving**

- ✓ Europees actieplan sustainable finance ongeziene inspanning om financiële stromen te verleggen naar duurzame activiteiten
- ✓ Banken anticiperen en trekken financiering terug uit niet duurzame sectoren
- ✓ Financiering van niet duurzame activiteiten wordt schaarser en duurder met impact op bedrijven
- ✓ Nood aan meer brede bewustwording over impact energietransitie en verduurzaming economie.

Belgische bijzonderheden maken het de eigen banken extra moeilijk

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

Banksector is niet tegen financiële solidariteit, maar de vraag kan gesteld worden of de huidige situatie houdbaar blijft.

De financiële sector betaalt op jaarbasis (exclusief invordering van allerlei andere taken) ruim **3 miljard EUR** aan **belastingen/bijdragen** voor Schatkist.

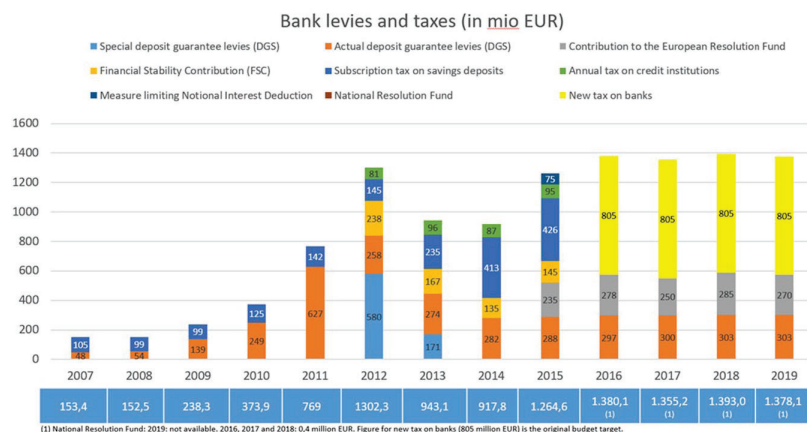
Circa 1 miljard EUR vennootschapsbelasting + 0,9 miljard EUR patronale SZ-bijdragen + 1,4 miljard EUR specifieke bijdragen en taken.

27 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Verloop specifieke bijdragen en taken op de banken

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

- Jaarlijks taks op kredietinstellingen weegt meer en meer op banken naar Belgisch recht, terwijl buitenlandse banken de grondslag verkleinen/verplaatsen
- Deze taks benadeelt/straft de banken die de Belgische economie en samenleving financieren en bedienen, en is bijgevolg **schadelijk** te noemen

28 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Bankentoezicht zeker nodig, maar aandacht voor kostenefficiëntie is evenzeer gerechtvaardigd

De Standaard 25/02/2019

De Nationale Bank is te duur

De kosten van het bankentoezicht zijn sinds 2012 met 82,2 procent gestegen. Jaarlijkse stijgingen van 10 tot 15 procent lijken eerder regel dan uitzondering. De sector mort.

VAN ONZE REDACTEUR PASCAL DENDOOVEN

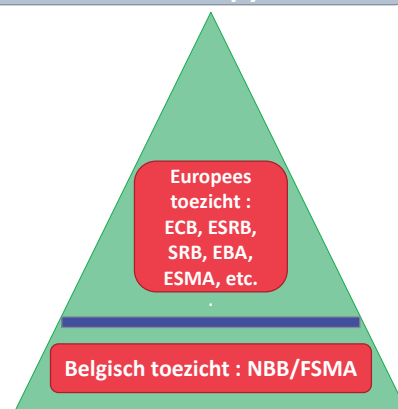
BRUSSEL | De sterke stijging van de kosten voor het bankentoezicht blijkt uit het jaarlijkse ondernemingsverslag van de Nationale Bank van België (NBB). In 2017 was de kostprijs van het toezicht al opgelopen tot 58,8 miljoen euro, voor de banken en beursvennootschappen.

De sector betaalt daarnaast ook nog toezichtskosten aan de marktenautoriteit FSMA. Waar de NBB vooral nagaat of de banken geen ondoordachte risico's nemen en als veilig beschouwd kunnen worden, gaat de FSMA vooral na of de financiële sector de consument eerlijk en correct behandelt.

Een vergelijking van de kosten van het Belgische bankentoezicht met die in de omringende landen is ook niet direct gunstig. In Nederland kost het toezicht wel 20 procent meer, maar de sector is er 2,3 keer zo groot. Duitsland heeft 1,8 keer zoveel kosten, maar de sector is er 7,1 keer groter dan de Belgische. Frankrijk is 2,3 keer zo duur met een sector die 7,3 keer zo groot is.

Bijkomende
(inter)nationale
wetgeving

Gevaar van zware
toezichtskostenpyramide

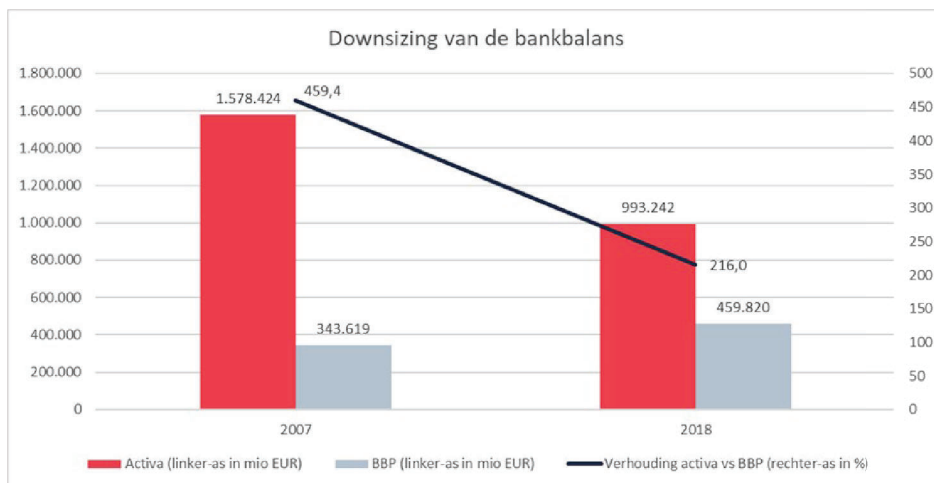
Febelfin

3. Hoe staan de Belgische banken er momenteel voor?

De Belgische banksector heeft na de crisis een fundamentele transformatie doorgebracht, met een blijvende focus op de financiering van de economie.

Bancaire winsten komen echter meer en meer onder druk te staan.

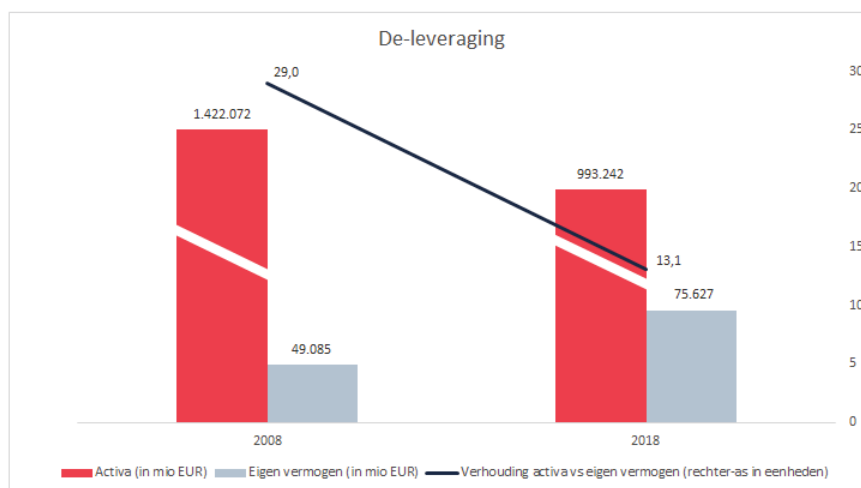
Doorgedreven balansherstructurering na de crisis in 2008

31 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Doorgedreven balansherstructurering na de crisis in 2008

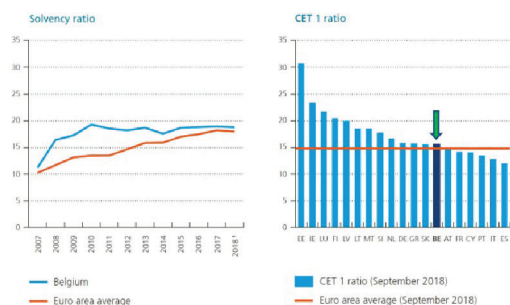
32 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Stevige kapitaalbuffers en liquiditeitspositie

Common Equity Tier 1 (CET1) ratio hoger dan gemiddelde eurogebied

Total solvency and CET 1 ratio
(consolidated end-of-period data, in %)

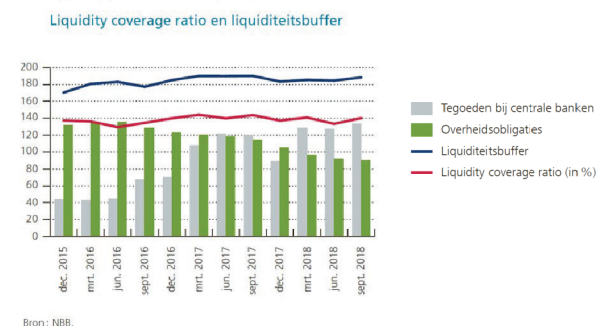

Sources: ECB, NBB.
1 Figures for 2018 for the euro area refer to September 2018.

Liquidity Coverage Ratio (LCR) op circa 140 % (vs reglementair minimum van 100 %)

De Belgische banken beschikken over liquiditeitsoverschotten, voor een deel vanwege de goedkope centralebankfinanciering

(eindeperiodegegevens, op geconsolideerde basis; in € miljard, tenzij anders vermeld)

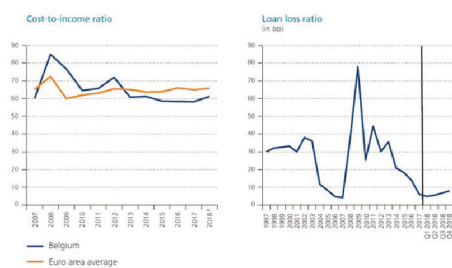
Bron: NBB.

33 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Qua kostenefficiëntie enigszins beter dan Europees gemiddelde, en kredietverliezen op heel laag niveau

Cost-to-income and loan loss ratio¹
(consolidated data, in %, unless otherwise stated)

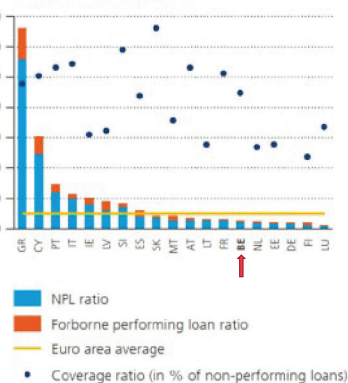

Sources: ECB, NBB.
1 The loan loss ratio is the net flow of new impairments for credit loans, expressed as a percentage of the total stock of loans (on-balance sheet).
2 From 2018 onwards, the figures relate to the BIS 3 category "loans and receivables".
3 Figures for 2018 for the euro area refer to September 2018.

Goede kwaliteit van activa

Maar oppassen voor gevolgen groeivertraging of recessie

NPL ratio in the euro area¹

34 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Belgische banken zijn blijven focussen op hun kerntaken: het beheren van spaargelden en financieren van de reële (thuis) economie.

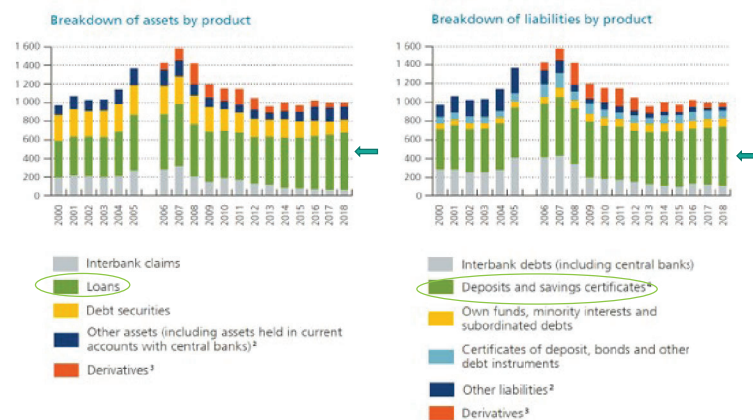
35 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Meer kredieten en sterke depositofunding

Balance sheet structure¹

(consolidated end-of-period data, in € billion)

Source: NBB.

36 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Stijging van kredieten aan gezinnen en ondernemingen

	Krediet van in België gevestigde banken aan de Belgische economische sectoren (uitstaande bedragen, in miljoen EUR, op territoriale basis)		
	Gezinnen (hoofdzakelijk woningkredieten)	Niet-financiële ondernemingen (opgenomen kredieten)	Overheden
12.2007	138.129	97.361	69.386
08.2019	233.756	146.415	65.143
Verandering (in miljoen EUR)	+ 95.627	+ 49.054	- 4.246
Verandering in %	+ 69,2	+ 50,4	- 6,1

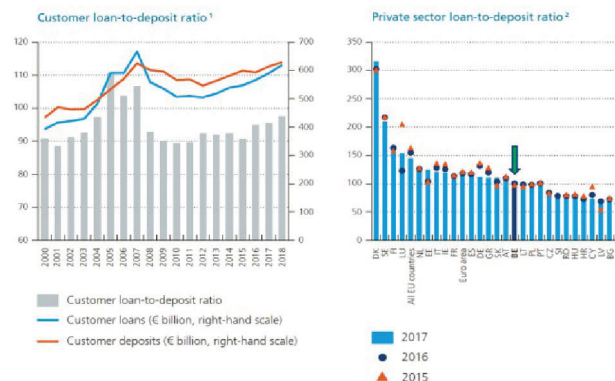
Bron : berekeningen op gegevens van de NBB

O.a. effect van opkoopprogramma's
(APP) van de ECB

Financiering van leningen door deposito's staat op nagenoeg 1-op-1-verhouding

Loan-to-deposit ratio

(consolidated data, in %, unless otherwise stated)

Sources: ECB, NBB.

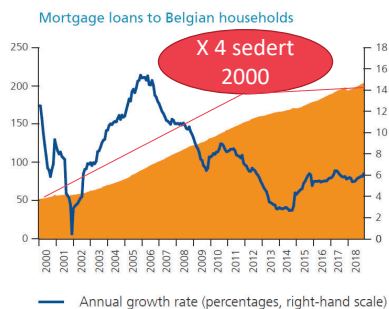
¹ Ratio between loans to and deposits from all counterparties except central banks and credit institutions.
² Ratio between loans to and deposits from households and non-financial corporations.

- In Nederland bv. is verhouding circa 125 %, waardoor banken meer beroep moeten doen op marktfinanciering
- In tijden van turbulentie kan dat de banken, als financieringskanaal, verzwakken

Banken verstrekken veel krediet op lange termijn, wat kredietnemers stabielere financieringsbasis geeft

Bankkredieten aan gezinnen zijn overwegend hypotheekleningen

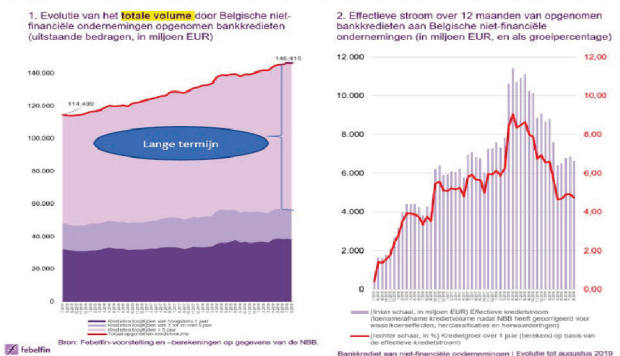
Exposure of the Belgian banking sector to the Belgian real estate market
(non-consolidated data, € billion, unless otherwise stated)

39 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

In de bankkredieten aan Belgische ondernemingen was het lange-termijnsegment eveneens het meest expansief

Kredietverlening van de in België gevestigde banken aan Belgische niet-financiële ondernemingen (1)

Febelfin

Klanten bankieren intussen anders

Snelle opmars en gebruik van internet banking en (meer recent) mobile banking door klanten

Veranderende manieren van bankieren hebben een impact op werkgelegenheid, in aantallen en in skills

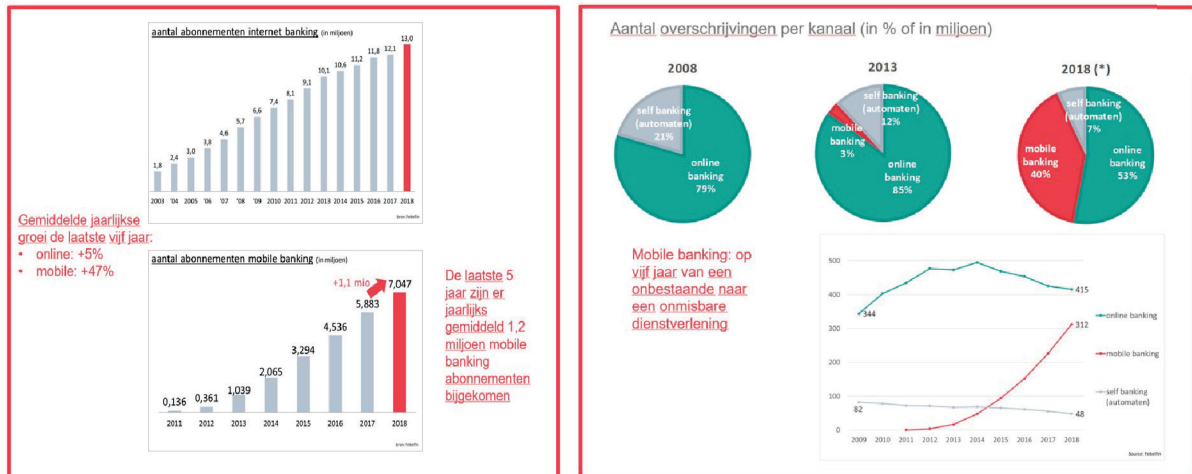
Dit leidt tevens tot een andere organisatie en focus van het traditioneel kantorennetwerk

De maatschappij evolueert daarnaast meer en meer naar een less cash-samenleving, wat zowel maatschappelijke als bedrijfseconomische voordelen biedt

40 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

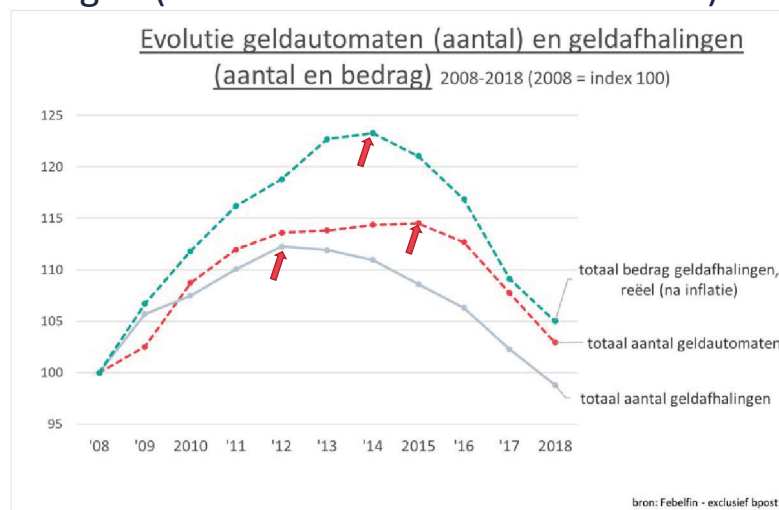
Klanten maken gebruik van de nieuwe digitale mogelijkheden

41 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

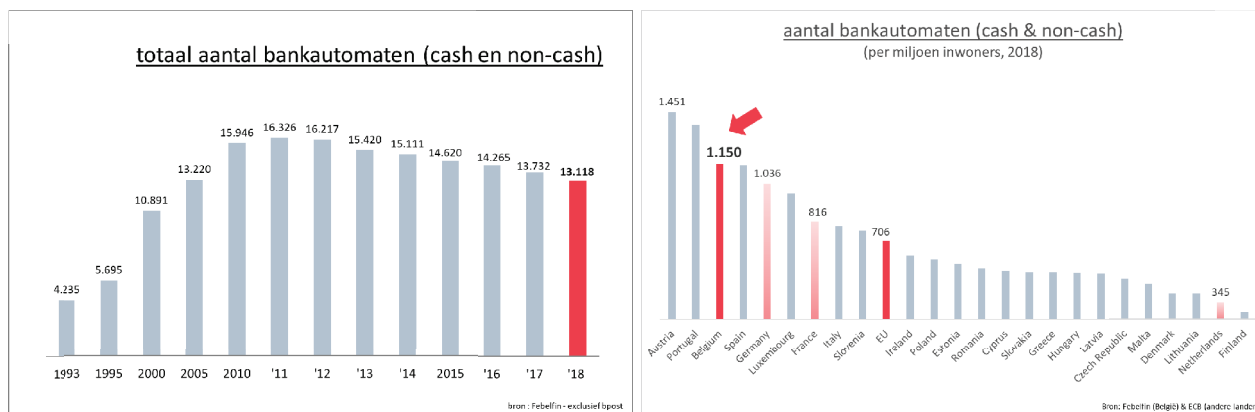
Sequentie : vermindering aantal geldautomaten volgde op daling van geldafhalen (= evoluerende klantenvoorkeur)

42 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

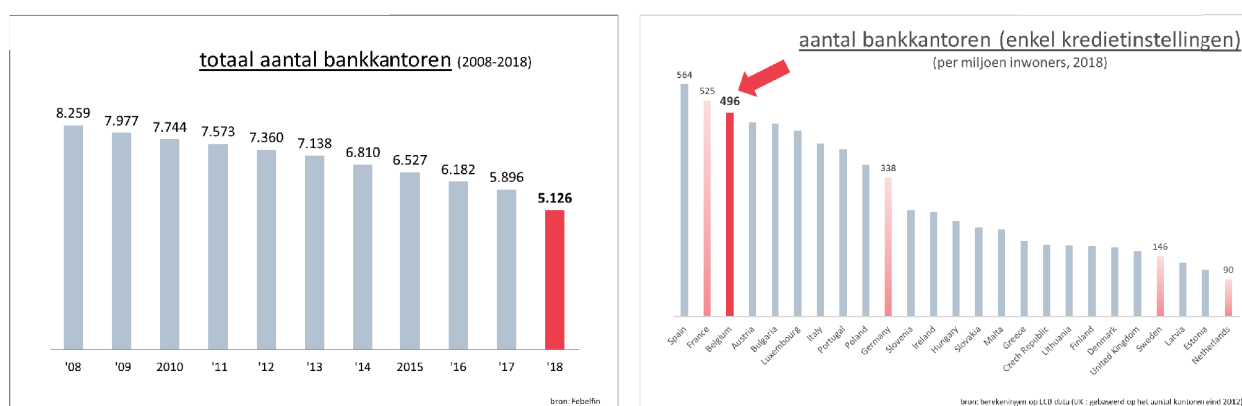
Digitale klantenvoorkeuren gaan gepaard met afbouw van het fysieke net

43 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

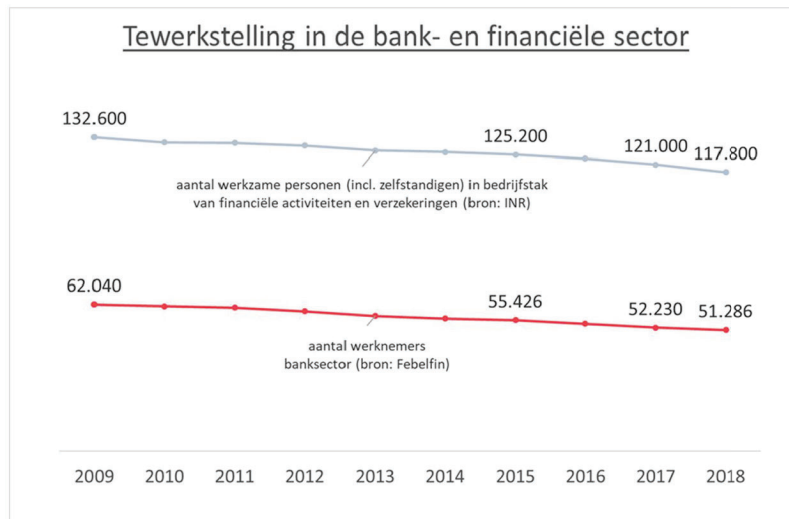
Digitale klantenvoorkeuren gaan gepaard met afbouw van het fysieke net

44 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Aantal jobs in banksector slinkt, maar ook kwalificaties/skills/profielen evolueren

45 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Over winst en rendabiliteit

46 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Bancaire winsten komen meer en meer onder druk te staan

Winst in vergelijking met het eigen vermogen, of Return on Equity (ROE)

Return on average equity (in %, geconsolideerd) = rendement van het eigen vermogen			
2015	2016	2017	2018
10,1	9,1	8,9	8,0

Dalende
trend

cost of equity
= 10%
(ECB/Through
the cycle) !

(Gemiddelde ROE eurozone in 2018 : 6,7%)

- In 2018 bedroeg de geconsolideerde nettowinst van de Belgische banksector 5,6 miljard euro. Het absolute winstvolume op zich zegt echter niet veel indien het niet wordt afgezet tegen andere referentiepunten, in het bijzonder de middelen die banken inzetten om de winst te genereren.

47 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Toezichthouders eisen dat banken voldoende rendabel zijn voor hun duurzaamheid en robuustheid

"We, as banking supervisors, like banks that can generate profits in a sustainable manner. Only profitable banks can set aside enough capital for bad times, and only profitable banks can attract investors. So there's a close link between the stability of a bank and its profitability."

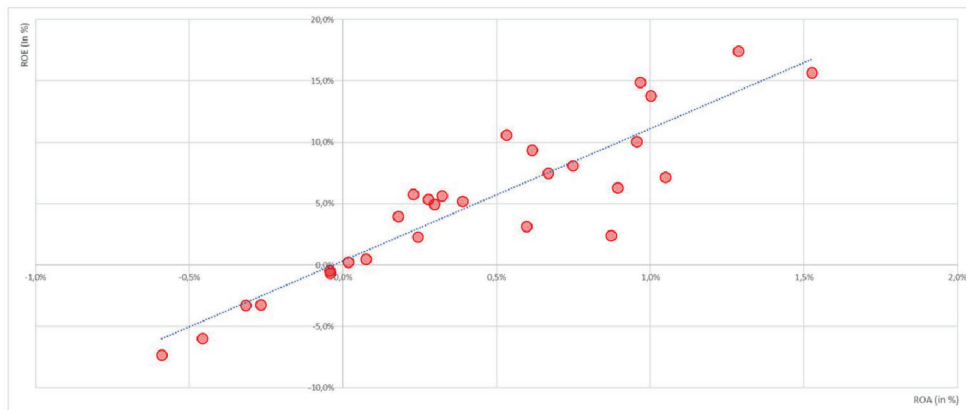
(D. Nouy, Chair of the SSM Supervisory Board – 6 September 2016)

48 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Bovendien zijn er aanzienlijke onderlinge rendabiliteitsverschillen tussen Belgische banken..

Resultaten van diverse Belgische banken in 2018 (op vennootschappelijke basis)

Bron: berekeningen Febelfin

49 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

...en zijn de vooruitzichten voor Europese banken ronduit slecht (1)

- **Europese banken hebben lagere marktwaarderingen** dan bv. Amerikaanse banken
- Volgens ECB bedraagt gemiddelde **'price-to-book'** waarde van banken in **eurozone slechts circa 0,6**
- Een **P/B-ratio < 1 wijst op een niet-optimale situatie**, zoals mindere activakwaliteit op de balans en een te gering toekomstig winstvermogen

'Price-to-book' waarde van enkele banken :

- Commerzbank : 0,23
- Deutsche Bank : 0,24
- Société Générale : 0,44
- UniCredit : 0,50
- Barclays : 0,52
- Banco Santander : 0,61
- BNP Paribas : 0,66
- ING Group : 0,75
- HSBC : 0,91
- Bank of America : 1,22
- KBC Group : 1,53
- JP Morgan Chase : 1,73

50 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

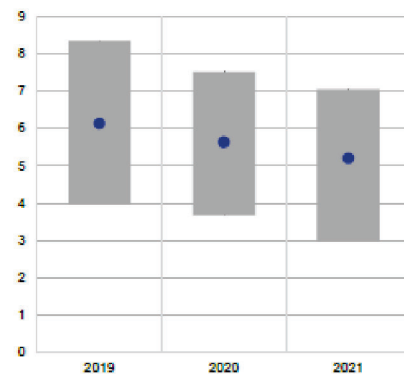
Febelfin

...en zijn de vooruitzichten voor Europese banken ronduit slecht (2)

- De **'Cost of Equity'**, of wat aandeelhouders als rendement verwachten in ruil voor het genomen risico, wordt voor Europese banksector **op 8 à 10 % geraamd (through the cycle 10%)**
- De rendabiliteit van banken in de eurozone is al (veel) lager dan de cost of equity en de **ECB verwacht** dat de **bankrendabiliteit** in eurogebied nog **verder zal afnemen**
- Dit maakt het voor Europese banken moeilijk om hun kapitaalsterkte op peil te houden, en de economie te blijven financieren

ECB forecasts for banks' return on equity in 2019-21 under the baseline scenario

(percentages, weighted average, interquartile range)

Sources: Bloomberg and ECB.

51 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

4. Perspectieven voor de sector - banken als toekomstgerichte ondernemingen

52 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Klanten servicen ⇔ constructieve cirkel

53 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Belangrijk om constructieve cirkel te voeden en te onderhouden

1. Voldoende
winst en
rendabiliteit :
minimum kost van
kapitaal

54 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Belangrijk om constructieve cirkel te voeden en te onderhouden

55 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Belangrijk om constructieve cirkel te voeden en te onderhouden

56 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

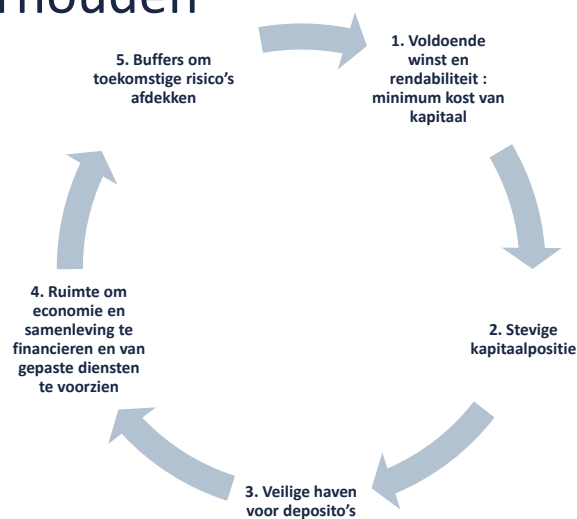
Belangrijk om constructieve cirkel te voeden en te onderhouden

57 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Belangrijk om constructieve cirkel te voeden en te onderhouden

58 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

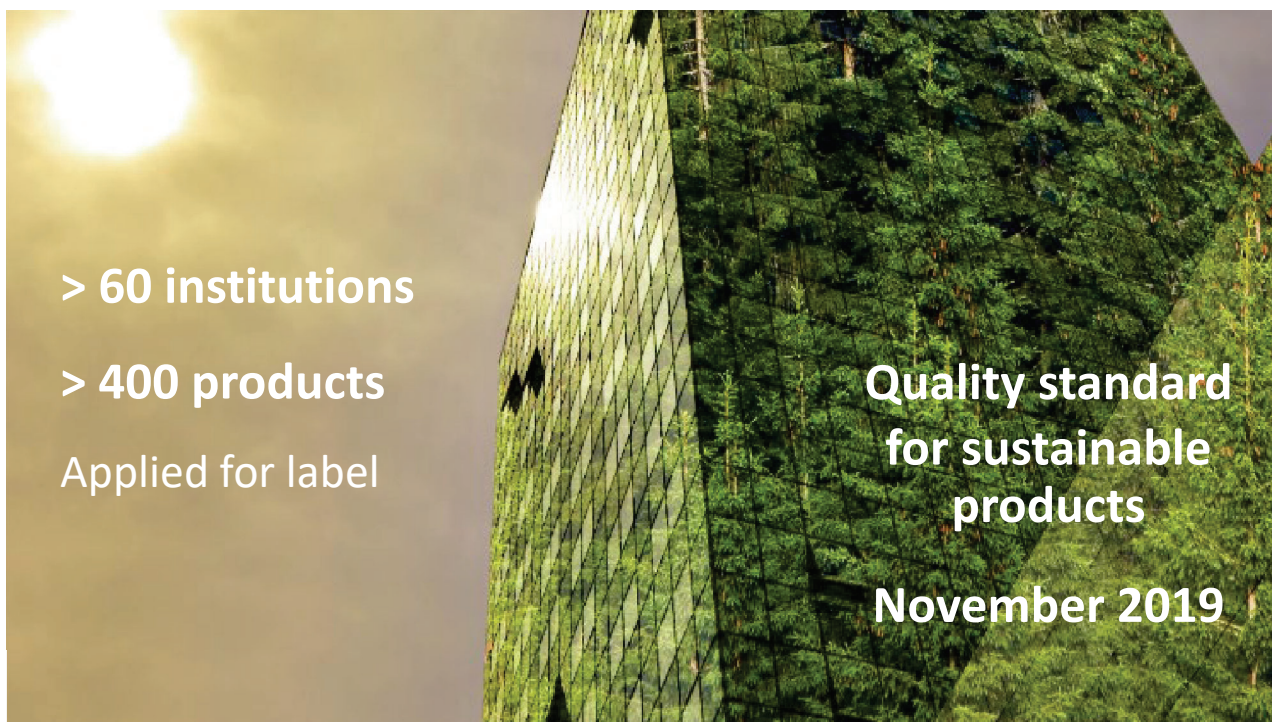
Are we on the right path?

59 |

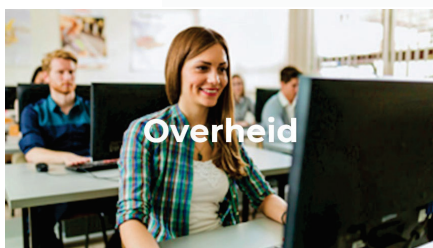
Febelfin

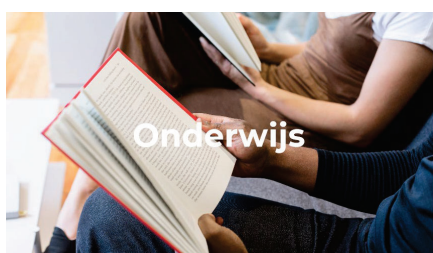
TALENTMOBILITEIT MOBILITÉ DES TALENTS

Overheid

Logistiek

Onderwijs

Zorg

Febelfin

65 |

Vragen ?

Gedachtenwisseling

66 |

Febelfin

Febelfin

Belgian Financial Sector Federation
www.febelfin.be

Additionele slides

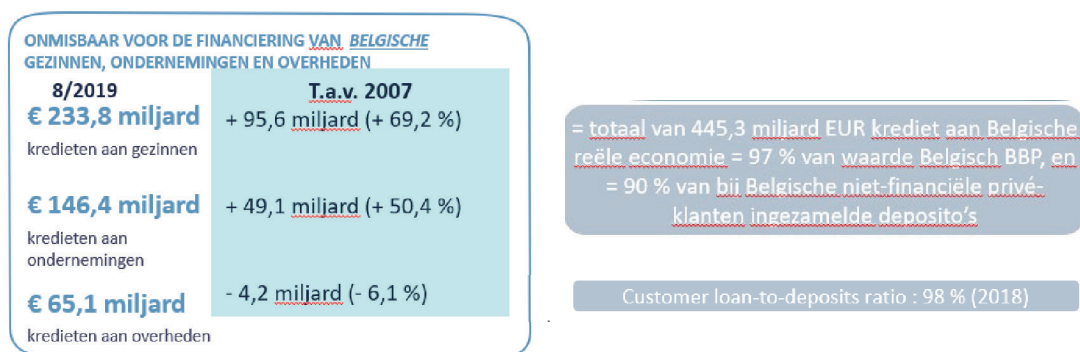
Een zeer divers en internationaal bancaire landschap in België

69 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Enkele kerncijfers – Banken vervullen ten volle hun rol in de financiering van de economie

70 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

De financiële sector is nog steeds een belangrijke werkgever in België

71 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Hoeveel winst maken de Belgisch banken?

In 2015 bereikte de geconsolideerde nettowinst van de Belgische banksector een post-crisishoogtepunt van 6,2 miljard EUR. Sederdien treedt er een significante afbrokkeling op

Nettowinst van Belgische banksector (geconsolideerde gegevens, in miljoen EUR)				
2015	2016	2017	2018	2019 (1ste semester)
6.158	5.747	5.947	5.597	2.982

- 9,1 %

72 | Financiën en Begroting - 29 januari 2020

Febelfin

Winst moet bekeken worden in verhouding tot de gebruikte middelen

Winst in vergelijking met de totale aangewende werkmiddelen, of Return on Assets (ROA)

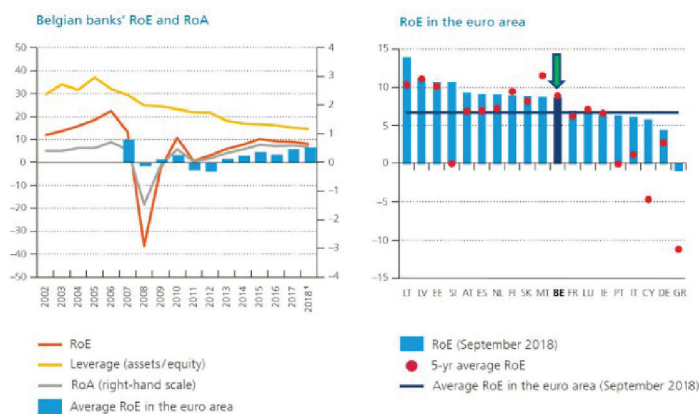
Return on average assets (in %, geconsolideerd) = nettowinstmarge			
2015	2016	2017	2018
0,6	0,6	0,6	0,55

Gemiddelde
eurozone
2018 : 0,47 %

Of concreet gesteld : in 2018 maakte de Belgische banksector met het aanwenden van 100 EUR aan middelen (in vorm van o.a. kredieten, leningen, investeringen en beleggingen in obligaties, etc.) gemiddeld **55 cent nettowinst**

Jongste jaren deed Belgische banksector beter dan Europees gemiddelde, maar voorsprong brokkelt af

Profitability: development over time and euro area comparison
(consolidated data, in %, unless otherwise stated)

Verloop specifieke bijdragen en taksen op de banken

- Specifieke **bankentaksen en –bijdragen** verhogen de facto de ondergrens op de financiële kostprijs van de klantendeposito's
- Voorbeeld voor **geregementeerde spaardeposito's**
 - ✓ **0,11 % minimale rente + 0,13231 % jaarlijkse taks op banken + 0,105 % bijdragen depositogarantie (DGS) = 0,34731 % financiële kost** (op jaarbasis, zonder operationele, prudentiële of compliance kosten)
 - ✓ **Zonder de DGS-bijdragen is minimale financiële kost nog altijd 0,24231 %**
 - ✓ **Als een bank liquiditeiten bij ECB moet stallen, loopt de minimale financiële kost met 0,5 % op, tot 0,84731 % (met DGS), en 0,74231 % (zonder DGS)**
- **Caveat : DGS-bijdragen** hebben in België een **fiscaal karakter**; er wordt **geen aparte reserve** aangelegd; regime **botst met Europese regels** (kritiek IMF en Europese Commissie), en is absoluut niet voorbereid op eventuele invoering van Europees DGS (EDIS) ➡ ernstig financieel risico

Europese evoluties

- Het grote belang van het **evoluerende financiële Europa** : de afwerking van de **Banking Union en de Capital Markets Union (CMU)**
- De noodzaak van een veilige, consumentvriendelijke, maar ook **competitieve banksector**
- **Evoluerende sectorstructuur** : gediversifieerd bankenlandschap – eventuele consolidatiebewegingen in Europa en België
- **Evoluerende bedrijfsmodellen** : met o.a. thema's als flexibiliteit, arbeidsorganisatie, enz.